

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Вей ДУ, 1982 року народження, громадянка Китайської Народної Республіки, освіта вища: закінчила у 2009 році Аграрний університет Ганьсу за спеціальністю «Розширення сільського господарства», виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.067, створена згідно наказу ректора Західноукраїнського національного університету № 290 від 07.05.2025 року на підставі рішення Вченої ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 7 від 07.05.2025 року) у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Олена СОХАЦЬКА, докторка економічних наук, професор,

професор кафедри міжнародних економічних відносин

Західноукраїнського національного університету

Рецензентів –

Роман ЗВАРИЧ, доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

Західноукраїнського національного університету;

Олена БОРИСЯК, докторка економічних наук, заступниця

директора навчально-наукового інституту інноватики,

природокористування та інфраструктури Західноукраїнський

національний університет.

Офіційних опонентів –

Володимир ПАНЧЕНКО, доктор економічних наук,

доцент кафедри економіки та міжнародних економічних

відносин Маріупольського державного університету;

Марія ШКУРАТ, кандидатка економічних наук, доцентка,

доцентка кафедри міжнародних економічних відносин

Донецького національного університету імені Василя Стуса;

на засіданні 01 липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки Ду Вей на підставі публічного захисту дисертації «Стратегія інтернаціоналізації сільського господарства Китаю: стимулювання сталого розвитку та сприяння глобальній продовольчій безпеці» за спеціальністю 051 – Економіка.

Дисертацію виконано у Західноукраїнському національному університеті, місто Тернопіль.

Науковий керівник Ігор ЛІЩИНСЬКИЙ, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі розробки та пропозиції, викладені в дисертації, зроблені автором особисто. З метою забезпечення достовірності та обґрунтованості одержаних результатів дисертаційної роботи було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Дисертаційна робота виконана англійською мовою.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у науковому обґрунтуванні теоретичних та методичних засад стратегії інтернаціоналізації сільського господарства Китаю для стимулювання сталого розвитку та сприяння глобальній продовольчій безпеці.

Наукові результати, що характеризують новизну проведеного дослідження полягають у такому:

вперше:

- розроблено комплексну стратегію аграрної інтернаціоналізації Китаю, що орієнтована на досягнення сталого розвитку сільського господарства та посилення глобальної продовольчої безпеки, яка ґрунтується на п'яти ключових напрямках: диверсифікація імпорتنих потоків через активізацію торгівлі, інвестування в зарубіжні аграрні проєкти, стимулювання трансферу інновацій і технологій, розвиток інфраструктурно-логістичної бази, а також розширення міжнародного співробітництва та політичної координації.

удосконалено:

- концептуальне розуміння процесу інтернаціоналізації аграрного сектору як інтеграції національного сільського господарства в глобальні економічні, торговельні й інституційні системи, яка сприяє доступу до зовнішніх ринків, передачі технологій, оптимізації логістичних ланцюгів і залученню інвестицій, що в поєднанні зі стратегіями сталого розвитку сприяє посиленню продовольчої безпеки, екологічній стабільності та соціально-економічному розвитку сільських територій.

- підхід до оцінювання впливу міжнародного руху капіталу на аграрний сектор Китаю, згідно якого уряд здійснює стратегічне спрямування зовнішніх прямих інвестицій до розвинених країн, одночасно ініціюючи проєкти державно-приватного партнерства з країнами, що розвиваються, що забезпечило модернізацію аграрного виробництва як у самому Китаї, так і в країнах-партнерах, сприяючи підвищенню глобальної продовольчої безпеки та впровадженню сталих аграрних практик.

- пропозиції щодо основних векторів трансформації сільського господарства Китаю в контексті реалізації інтернаціоналізаційної стратегії, до яких віднесено: (1) інноваційний розвиток через впровадження smart-агротехнологій, точного землеробства та генетичного вдосконалення; (2) екологізацію виробництва шляхом поширення органічного землеробства, циркулярних моделей і низьковуглецевих технологій; (3) посилення фінансових механізмів через агрострахування, кредитування та інвестиційні фонди; (4) реформування земельних відносин і господарських моделей, включно з підтримкою сімейних ферм і кооперативів; (5) модернізацію ланцюгів створення доданої вартості — через розвиток переробки, аграрних брендів, єдиних експортних стандартів та електронної торгівлі з міжнародним охопленням.

набули подальшого розвитку:

- концептуальне обґрунтування аграрного розвитку та інтернаціоналізації із виділенням основних складових: технологічні інновації, раціональне використання ресурсів, екологічна стійкість, економічна ефективність і політична підтримка;

- критерії аналізу секторальної та просторової структури аграрного сектору, зокрема проведено кластеризацію провінцій Китаю за допомогою ієрархічних методів, що дало змогу виявити чіткі територіальні відмінності в аграрній та економічній активності, обумовлені ВВП, демографічною структурою та спеціалізацією, які впливають на можливості реалізації стратегії аграрної інтернаціоналізації;

- здійснено етапний аналіз розвитку глобального інституційно-регуляторного середовища аграрної інтернаціоналізації та його впливу на національні стратегії провідних країн світу, що орієнтуються на контроль ланцюгів постачання, екологічні вимоги, експорт продукції з високою доданою вартістю або інтеграцію до світової торгівлі;

- застосовано аналітичні підходи до дослідження динаміки міжнародної торгівлі агропродукцією Китаю, зокрема у контексті співпраці з Україною, з акцентом на диверсифікацію постачальників, структурні зміни та впровадження сталих аграрних практик задля зміцнення глобальної продовольчої безпеки;

- визначено глобальні виклики та дисбаланси в аграрному розвитку, зокрема зростання

чисельності населення, ресурсні обмеження, інфраструктурні прогалини, кліматичні зміни та деградацію земель, що актуалізують потребу у сталих аграрних рішеннях і розширенні міжнародної співпраці.

Зміст дисертаційної роботи відповідає темі дослідження та спеціальності 051 «Економіка». Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці прикладних підходів до формування стратегій інтернаціоналізації аграрного сектору, які можуть бути використані у діяльності державних органів, міжнародних організацій, інвесторів та аграрних компаній для забезпечення продовольчої безпеки, сталого розвитку сільського господарства та оптимізації міжнародної співпраці.

Матеріали дисертаційної роботи є складовою: держбюджетного фундаментального дослідження «Модель регіональної безпеки: економічні й технічні аспекти сталого розвитку та цивільного захисту під час війни» (державний реєстраційний номер 0124U000063); науково-дослідної роботи в межах другої половини робочого дня «Геоелектроніка та цивілізаційні виклики розвитку глобальної економіки» (0121U111077); міжнародного проєкту «Регіональна інтеграція: європейський бенчмарк в умовах глобальної фрагментації» (Erasmus+ Jean Monnet Module 101048216 – REFRAG – ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH); госпдоговірної теми «Сучасні мейнстріми глобального розвитку: економічні, екологічні, соціальні та військові виклики» (номер договору МЕ-30-2022 від 13.06.2022 р.).

Дисертація у частині структури, змісту, загального обсягу та кількості наукових публікацій, що висувається до здобування ступеня доктора філософії, відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та є результатом науково-дослідної роботи, що характеризується належним науково-методичним рівнем її виконання. Під час рецензування не виявлено ознак академічного плагіату та інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконаного дослідження та дотримання норм академічної доброчесності.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 226 сторінок, з яких 180 сторінок – це основний текст. Дисертація містить 45 таблиць, 33 рисунки та додатки на 10 сторінках. Список використаної літератури включає 254 джерела на 23 сторінках.

Здобувач має 9 наукових праць, зокрема 5 публікацій в наукових фахових виданнях, 4 – у збірниках науково-практичних конференцій, у тому числі:

– статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України за спеціальністю 051 Економіка:

1. Du W., Lishchynskyy I. Development of Agriculture in Chinese Peripheral Rural Regions. *Вісник економіки*. 2023. Т. 4. С. 94–103. <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.04>.

2. Du W., Lishchynskyy I. China's outward foreign direct investment in the agricultural sector: trends and prospects. *Journal of European Economy*. 2024. Vol. 23. No 1 (88). P. 70–84. <https://doi.org/10.35774/jee2024.01>.

3. Du W., Lishchynskyy I. China's agricultural foreign trade flows: trends, challenges, and opportunities. *Інноваційна економіка*. 2024. №1. С.203–209 <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2024.1.24>.

4. Du W. Development of Agricultural Sector in China: Structure and Trends. *Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Економіка*. 2024. №. 27. С. 85-92 <https://doi.org/10.34079/2226-2822-2024-14-27-85-92>.

5. Ду В. Фактори впливу та перспективи китайських зовнішніх прямих іноземних інвестицій в сільське господарство. *Вчені записки*. 2024. № 36(3). С. 272-280. https://doi.org/10.33111/vz_kneu.36.24.03.23.159.165.

– статті, які засвідчують апробацію матеріалів конференції:

6. Du W. Agricultural Regional Structure in China. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Міжнародна економіка в умовах кліматичних змін: пандемічний та пост пандемічний період» (11 квітня, 2022 р.) – Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 109-114. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/45721>

7. Du W. Research on the Adjustment and Optimization of Agricultural Regional Structure in China. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Міжнародна економіка в умовах кліматичних змін: пандемічний та пост пандемічний період» (27 квітня, 2023 р.) – Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 98-101. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49686>

8. Du W. Core-periphery relationship in the context of agricultural development of China. Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір» (15 грудня 2023 р.). – Київ: МДУ, 2023. С. 144–149. URL: <http://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6234>

9. Du W. Priorities of agricultural development in China in the context of a sustainable and green economy. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна економіка в умовах кліматичних змін: глобальні виклики» (26 квітня, 2024 р.) – Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 142-147. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/51768>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради: **СОХАЦЬКА Олена Миколаївна**, докторка економічних наук, професорка, Західноукраїнський національний університет, професорка кафедри міжнародних економічних відносин. Без зауважень.

Рецензент: **ЗВАРИЧ Роман Євгенович**, доктор економічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин. Зауваження:

1. У роботі досліджено структуру зовнішньої торгівлі аграрною продукцією Китаю та інституційні форми міжнародної співпраці (п. 2.2), однак варто глибше розглянути логістичні аспекти та управління ланцюгами постачання, зокрема механізми транспортування, зберігання, переробки продукції та цифровізації логістичних процесів у міжнародному аграрному обміні.

2. Автор досліджує сучасні процеси інтернаціоналізації та їхній вплив на трансформацію аграрного сектора Китаю (п. 3.2), проте доцільно розглянути також довгострокові наслідки цих процесів – як для внутрішньої продовольчої безпеки, так і для глобальної екологічної та економічної рівноваги, з урахуванням динаміки міжнародних викликів.

Рецензентка: **БОРИСЯК Олена Володимирівна**, докторка економічних наук, заступниця директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури Західноукраїнського національного університету. Зауваження:

1. У дисертації наведено порівняльний аналіз інтернаціоналізаційних стратегій різних країн: США спираються на домінування в ланцюгах постачання та технологіях, ЄС – на «зелені стандарти» як бар'єри, Японія – на експорт високотехнологічної продукції з доданою вартістю. Зазначені стратегічні підходи призводять до посилення технологічної та ринкової залежності країн, що розвиваються. У зв'язку з цим актуальним є питання: яким чином Китай, як ключовий гравець у міжнародних фінансових потоках, може одночасно зміцнювати свої конкурентні позиції на глобальному рівні та стимулювати інновації у багатосторонніх механізмах співпраці, зберігаючи баланс між ефективністю, справедливістю й сталим розвитком?

2. У дисертації приділено значну увагу формуванню стратегічних підходів до інтернаціоналізації сільського господарства, однак доцільно було б ширше розглянути соціальні наслідки цього процесу для сільського населення як у Китаї, так і в країнах-партнерах. Зокрема, варто проаналізувати, як трансформації в аграрному секторі впливають на зайнятість, міграцію, доступ до земельних ресурсів та зміну традиційних способів ведення господарства,

що є важливими аспектами забезпечення інклюзивності та соціальної сталості аграрної політики.

Опонент: **ПАНЧЕНКО Володимир Григорович**, доктор економічних наук, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Маріупольського державного університету. Зауваження:

1. При формуванні системи індексів оцінювання сталого розвитку сільського господарства (с. 25–27) варто було б здійснити ретельний добір індикаторів, які дозволять подолати обмеження одновимірного економіко-орієнтованого підходу. Запропонована система дала б змогу комплексно оцінити ефективність, справедливість та екологічний вплив аграрного розвитку для формування науково вивіреної аграрної політики та оптимізації господарських практик у сільському господарстві.

2. У дисертації варто було б проаналізувати наявність взаємозв'язку між параметрами інтернаціоналізації аграрного сектору та добробутом регіонів-донорів та реципієнтів потоків сільськогосподарських товарів чи відповідного капіталу.

Опонентка: **ШКУРАТ Марія Євгенівна**, кандидатка економічних наук, доцентка, Донецький національний університет імені Василя Стуса, доцентка кафедри міжнародних економічних відносин. Зауваження:

1. На с. 55 авторка наводить трактування продовольчої безпеки та її багатовимірного змісту, системно досліджує конкретні прояви та виклики продовольчої безпеки у чотирьох ключових аспектах: забезпечення, доступ, використання та стабільність. Зазначається, що значення продовольчої безпеки пов'язане не лише з особистим виживанням і добробутом, а й є основою соціальної стабільності, економічного розвитку та міжнародного миру. Водночас доцільним є проведення кейс-аналізу щодо міжнародної стратегії Китаю у сфері продовольчої безпеки, зокрема таких заходів як створення системи продовольчих резервів, посилення контролю за імпортом і експортом продукції та уніфікація екологічних стандартів, зменшення залежності від монокультур, мінімізація торговельних ризиків, державне субсидування збереження ресурсів і ґрунтозахисного землеробства, тощо.

2. Недостатньо уваги приділено аналізу бар'єрів доступу до ринків, що суттєво впливають на процес інтернаціоналізації сільського господарства Китаю. Зокрема, йдеться про тарифні бар'єри, нетарифні обмеження, технічні бар'єри у торгівлі тощо. Ці перешкоди мають глибокий та тривалий вплив як на обсяги міжнародної торгівлі аграрною продукцією, так і на реалізацію міжнародних стратегій аграрного бізнесу.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.067 присуджує Ду Вей ступінь доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 – Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Олена СОХАЦЬКА